

**Mezinárodní hudební festival Ullmannovské slavnosti
Český Těšín a Cieszyn 2024**

kontakt: Jana Galášová, ředitelka MHF Ullmannovské slavnosti

email: janagal79@gmail.com, <http://www.viktor-ullmann-festival.cz/>

adresa: Městská knihovna Český Těšín, Ostravská 1326/67, 737 01 Český Těšín

TISKOVÁ ZPRÁVA

Mezinárodní hudební festival Ullmannovské slavnosti Český Těšín a Těšín 2024. Čtvrtý ročník

Rok 2024 označujeme jako Ullmannovský rok - Osmdesát let od tragické smrti terezínských skladatelů ve vyhlazovacím táboře Auschwitz-Birkenau - Viktor Ullmann, Hans Krása, Pavel Haas.

Již tradičně je poslední týden v dubnu vyhrazen v Českém Těšíně a Těšíně hudebnímu skladateli Viktoru Ullmannovi a jeho terezínským souputníkům, kteří se stali v roce 1944 obětí holocaustu ve vyhlazovacím táboře Auschwitz – Birkenau.

Viktor Ullmann je těšínský rodák, narodil se v roce 1898 do židovské rodiny. Otec Maxmilian pocházel z Brtnice u Jihlavy, matka Malwine byla dcerou známého vídeňského právníka. Oba byli židovského původu, avšak z důvodu kariérního postupu otce jako kapitána rakousko-uherské posádkové služby oba konvertovali ke katolické víře. V roce 1896 byl otec povolán k vojenské posádce do města Teschen, kde se Viktor ve sváteční den 1. ledna 1898 narodil. Záhy po svém narození byl pokřtěn v těšínském katolickém kostele sv. Máří Magdaleny.

V Těšíně žila rodina do jeho 11 let. V roce 1909 se matka s malým Viktorem odstěhovala do Vídně, otec pokračoval ve vojenské službě v daleké Haliči. Ullmann prožil svá studentská léta ve Vídni, byl účastníkem bojů na frontě první světové války. Poté odešel do Prahy, kde působil jako dirigent v Novém německém divadle (dnes Státní opera v Praze). Další kroky ho vedly do Švýcarska, Německa a zpět do Prahy, kde se začlenil do hudebního života jako pražský německý skladatel. Zde ho dostihlo Hitlerovo šílenství, byl deportován do koncentračního tábora v Terezíně a poté v roce 1944 do vyhlazovacího tábora Auschwitz-Birkenau, kde byl ukončen jeho život. Více na <http://www.viktor-ullmann-festival.cz/viktor-ullmann/>

Jméno Viktor Ullmann je dnes ve středoevropském prostoru již dostatečně známo. Řada rakouských, německých, českých či polských umělců se hudbě terezínských skladatelů věnuje. Nejinak je tomu i v uměleckých institucích, např. Státní opera v Praze připravila v současné době projekt *Musica non grata, kde se danému tématu věnuje*. Národní divadlo moravskoslezské v Ostravě připravilo tříletý cyklus pod názvem *Opery terezínských skladatelů. V únoru t.r. vystoupil operní soubor NDM ve Stavovském divadle v Praze se dvěma jednoaktovými operami Viktora Ullmanna Císař Atlantidy aneb odepření smrti a Rozbitý džbán*. Spolu s NDM v Ostravě se MHF Ullmannovské slavnosti podílel na vydání trojjazyčné publikace o životě hudebního skladatele Viktor Ullmanna.

Mezinárodní hudební festival Ullmannovské slavnosti otevíráme jako bienále již po čtvrté v rodišti hudebního skladatele Viktora Ullmanna, ve městě, které je historickou metropolí Těšínského Slezska s tradicí trvajícím bezmála tisíc let. Kulturní paradigma se po staletí vytvářelo v mnohonárodnostním prostředí, kde kromě dnes zde žijících Čechů a Poláků byli součástí také Němci a Židé. Z tohoto kulturního prostředí vzešlo mnoho významných osobností, které prožily

svůj život daleko za hranicemi své vlasti z důvodů, které bohužel i dnes rezonují v současném světě. Festival vznikl v roce 2018 z iniciativy Jana Galášové, ředitelky Městské knihovny v Českém Těšíně za dramaturgické součinnosti muzikoložky Magdaleny Živné z Prahy a partnerství s kolegy v polském Těšíně. Festival získal postupně záštitu nejvyšších míst na místní, okresní či krajské úrovni i polských a rakouských zastupitelských úřadů.

Letošní program má několik částí. V hlavní hudební části se na celkem čtyřech komorních koncertech představí umělci z Rakouska, Německa, Česka a Polska. Zahajovací koncert v Kulturním a společenském středisku Střelnice v Českém Těšíně nese název „*Viktor Ullmann a jeho předchůdci, současníci, následovníci*“ a vystoupí na něm dva mladí umělci z Německa – klavírista Christoph Orendi a sopranistka Monika Teepe. Další večer nabídne posluchačům v kulturním centru Národní dům v Těšíně komponovaný pořad „*Hudba byla nadějí. Hudba a poezie z Terezína*“ v podání komorního souboru Merlin z Vídně a významného rakouského dramaturga a režiséra Hermanna Beila. Místem konání třetího koncertu je již tradičně synagoga Schomre Schabos v Českém Těšíně, kde české smyčcové kvarteto FAMA Q uvede pod názvem „*Viktor Ullmann a jeho vídeňské vzory*“ vedle hudby Ullmannovy také díla jeho dvou uměleckých „guru“ – Arnolda Schönberga a Alexandra Zemlinského. Závěrečný koncert se opět uskuteční v polském Těšíně v Národním domě, kde pod názvem „*Odkud jen se ta krása vzala*“ provedou polští umělci Witold Pieńkowski (klavír) a Agnieszka Brzezicka (soprán) Ullmannovy písně a klavírní skladby.

Na festivalu bude veřejnosti představen mimořádný knižní počín – vydání knihy „*Neklidný Středoevropan Viktor Ullmann. Příběh pražského německého skladatele*“ (Praha, NAMU 2024). Jedná se o prezentaci českého vydání zatím nejúplnější monografie skladatele z pera německého muzikologa Ingo Schultze, která vyšla v roce 2008 v Německu. Český překlad originálního textu Magdaleny Živné je doplněn průvodní kapitolou, složenou ze studií polské historičky Ireny French a české muzikoložky Vlasty Reittererové, které aktualizují poznatky autora. Kniha vychází u příležitosti 80. výročí úmrtí skladatele.

Dále návštěvníci festivalu jistě ocení přednášku české muzikoložky Vlasty Reittererové „*Viktor Ullmann a české vlivy v jeho tvorbě*“, která zazní v Café Avion v Českém Těšíně. Již tradičně budou na program zařazeny komentované procházky městem Těšínem a to „*Po stopách Viktora Ullmanna v Cieszynie*“ a „*Prohlídka židovského hřbitova v Cieszynie*“. Doprovodné akce proběhnou i v nedalekém Frýdku-Místku a Havířově.

Hlavním organizátorem festivalu

Ani letos se festival neobejde bez podpory a zájmu řady institucí a partnerů. Především jsou to starostové obou měst – Českého Těšína a Těšína, starosta okresu Těšín, Česko-německý fond budoucnosti, Fond budoucnosti Rakouské republiky, hejtman Moravskoslezského kraje, Rakouská kulturní fóra v Praze a Varšavě, vedení zastupitelských úřadů v Ostravě a Katovicích, Polský svaz kulturně osvětový v Českém Těšíně a další regionální instituce v obou městech a regionu Těšínské Slezsko.

Jana Galášová
ředitelka MHF Ullmanovské slavnosti

28. února 2024